

II. ULUSAL PNÖMOKONYOZ ÖNLEME EYLEM PLANI (2017-2021)

Sıra No	Eylem	Eylemin Takibinden Sorumlu Kurum veya Kuruluş	Eylemin Uygulanmasında Paydaş Kurum ve Kuruluşlar	Eylemin Bitiş Tarihi	Performans Göstergeleri
1. KURUMSAL YAPI, VERİ TABANI					
Hedef 1: Toz ile ilgili etkin bir kurumsal yapılanmanın oluşturulması.					
Strateji: Kurumlarda toz ile ilgili mevcut olan veya çalışmalarını bulanan birimlerin iletişim ve koordinasyonunu sağlamak amacıyla toz ile ilgili bir birim oluşturmak.					
1	1. İnsan kaynağı ve teknik altyapının oluşturulması	ÇSGB (İSGGM), SB	SB SGK YÖK Üniversiteler	2017-2018	
	Eyleme İlişkin Faaliyetler				
	1.1. Tozla Mücadele Birimi görev tanımları, personeli, ekipmanı belirlenecektir.	ÇSGB (İSGÜM, MDB)	SB SGK ETKB YÖK Üniversiteler	2017	Yayımlanan Mevzuat Tozla Mücadele Biriminin kurulması
1.2. Pnömokonyoz izlem birimi oluşturulacaktır.	SB	ÇSGB (İSGGM) SGK	2017	Toplantı Tutanaqları	

	1.3. Danışma Kurulu oluşturulacaktır.	ÇSGB (İSGÜM, MDB, PSDB), SB	SB, ETKB, SGK, YÖK, Üniversiteler, TTD, İMUD, TÜSAD	2017	Yayımlanan Mevzuat Yılda 1 kez yayınlanacak eylem planına ilişkin faaliyet raporu
	1.4. Tozla Mücadele Birim personelinin tıbbi tanı tetkik süreci ve denetim ile ilgili ileri eğitimleri tamamlanacaktır.	ÇSGB (İSGÜM, ETODB)	Üniversiteler, MHH, SGK, TTD, İMUD, TÜSAD	2018	Verilen eğitim sayısı Eğitim alan birim personeli sayısı
Hedef 2: Pnömonyoz ile ilgili bildirim, tanı ve kayıt sisteminin oluşturulması.					
Strateji: Pnömonyoz ile ilgili veri tabanı ve analizine yönelik bir sistem yazılımı oluşturmak ve kurumlar arası entegrasyonunu sağlamak.					
2	2. Türkiye’de pnömonyoz şüpheli veya tanı alan çalışanın sayısının tespit edilmesi	SB (THSK, TKHK)	TÜİK, ÇSGB (İSGGM, SGK, BİDB)	2017-2021	
	Eyleme İlişkin Faaliyetler				
	2.1. Pnömonyoz ile ilgili ortak bir veri bilgi sistemi oluşturulabilmesi, entegrasyon yöntemleri, veri bilgi sistemi, veri toplama gerekliliklerinin belirlenmesi ve teknik ayrıntıların oluşturulması amacıyla toplantılar düzenlenecektir.	SB (THSK, TKHK)	TÜİK, ÇSGB (İSGGM, SGK, BİDB)	2017-2018	Toplantı Tutanaqları

	2.2. Veri bilgi sistemi oluşturulması amacıyla bir sistem geliştirilmesine ilişkin çalışmaların gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.	SB (THSK, TKHK)	Üniversiteler MHH TTD İMUD TÜSAD ÇSGB (İSGGM, SGK, BİDB)	2019	Veri Bilgi Sistemi
	2.3. Oluşturulan veri bilgi sisteminin belirlenecek pilot bir bölgede doğrulanması ve sorgulanması yapılacaktır.	SB (THSK, TKHK, MHH)	ÇSGB (İSGGM, SGK, BİDB)	2020	Pilot Bölge Verileri
	2.4. Veri bilgi sisteminden elde edilen sonuçlar değerlendirilecektir.	SB (THSK, TKHK, MHH)	ÇSGB (İSGGM, SGK, BİDB)	2021	Sonuçların yayınlanması
	2.5. Sertifika sahibi okuyucuların pnömokonyoz okuyuculuğu etkinliği ve sonuçların izlenmesi sağlanacaktır.	SB (THSK, TKHK) ÇSGB (İSGGM, SGK, BİDB)	-	2020	Sisteme Okuyucular tarafından girilen Okuyucu sonuçları
2. KORUMA VE ÖNLEME FAALİYETLERİ					
Hedef 1: İşyerlerinde çalışanların toz maruziyetinin azaltılması.					
Strateji: Mevzuat düzenlemesi yapmak.					
3	3. Tozla Mücadele Yönetmeliğinin revize edilmesi Eyleme İlişkin Faaliyetler	ÇSGB (İSGGM)	SB Üniversiteler	2017-2020	

	3.1. Tozla Mücadele Yönetmeliğinin revize edilmesi amacıyla çalışma grubu oluşturulacaktır.	ÇSGB (MDB, İSGÜM)	SB Üniversiteler TTD İMUD TUSAD	2018	Toplantı Tutanaqları
	3.2. Literatür taraması ve altyapı çalışmaları tamamlanacaktır.	ÇSGB (İSGÜM)	SB Üniversiteler TTD İMUD TUSAD	2018	Toplantı Tutanaqları
	3.3. Mevzuat hazırlanması süreçlerin tamamlanmasının ardından revize edilmiş Tozla Mücadele Yönetmeliği yayınlanacaktır.	ÇSGB (MDB, İSGÜM)	SB MHH Üniversiteler TTD İMUD TUSAD	2018	Gerçekleştirilen Mevzuat Değişikliği
Hedef 2: Kurumlar arası, çalışan-işveren ve İSG profesyonelleri arasında ülke çapında pnömokonyoz farkındalığının artırılması.					
Strateji: Pnömokonyoz farkındalık artırıcı faaliyetler, etkinlikler düzenlemek ve kurumlararası iletişimi güçlendirmek.					
4	4. "Ulusal Pnömokonyoz Önleme Semineri/Konferansı" gerçekleştirilmesi	ÇSGB (İSGGM)	SB (MHH) TTD İMUD TUSAD	2017-2021	
	Eyleme İlişkin Faaliyetler 4.1. Her üç yılda bir kez "Ulusal Pnömokonyoz Önleme Semineri/Konferansı" yapılacaktır.	ÇSGB (ETODB)	SB (MHH) TTD İMUD TUSAD	2018	Seminer/Konferans Tarihleri

4.2. İşverenlere, çalışanlara, İSG profesyonellerine yönelik belirlenen sektör ve illerde farkındalık çalışmaları yürütülecektir. Basım-yayın materyalleri hazırlanacaktır.	ÇSGB (PSDB, İSGÜM, ETODB)	SB (MHH) TTD İMUD TUSAD	2017- 2020	Sektör ve il bazında basılan ve dağıtılan yayın sayısı Sektör ve il bazında yürütülen farkındalık çalışmaları sayısı
4.3. Medya araçlarının kullanımı etkinleştirilecektir.	ÇSGB (ETODB)	SB (MHH) TTD İMUD TUSAD	2018- 2021	Yazılı ve görsel basında çıkan haber sayısı
4.4. İşyeri hekimleri için Pnömokonyoz Okuyucu farkındalık eğitimleri düzenlenecektir.	ÇSGB (İSGÜM ETODB)	SB Üniversiteler TTD İMUD TUSAD	2018- 2021	Düzenlenen Farkındalık Eğitimi sayısı
4.5. Müfettişler ve Bakanlığın İSG profesyonelleri için silika, toz ve pnömokonyoz brifingleri yapılacaktır.	ÇSGB (İSGÜM ETODB)	SB Üniversiteler TTD İMUD TUSAD	2018- 2021	
4.6. İşverenler ve iş güvenliği uzmanları için toz ile ilgili riskli sektörlerde seçilecek pilot bölgelerde toz kontrolü ile ilgili özel eğitimler verilecektir.	ÇSGB (İSGÜM ETODB)	SB Üniversiteler TTD İMUD TUSAD	2018- 2020	Düzenlenen eğitim sayısı

	4.7. Kumlama işlerindeki silika kullanımının İş Sağlığı ve Güvenliği açısından değerlendirilmesi çalışmaları başlatılacaktır.	ÇSGB (İSGÜM, ETODB)	SB Üniversiteler TTD İMUD TUSAD	2017-2020	İnceleme ve araştırma çalışmaları
	4.8. Tıp ve mühendislik fakültesinde farkındalık arttırmaya yönelik seminerler/konferanslar düzenlenecektir.	ÇSGB (ETODB)	YÖK SB Üniversiteler TTD İMUD TUSAD	2021	Seminer/Konferans sayısı
5	5. Pnömonyoz okuyucu eğitimlerinin güncellenmesi ve yaygınlaştırılması	ÇSGB (İSGÜM)	SB MHH	2017-2021	
	Eyleme İlişkin Faaliyetler				
	5.1. Eğitim ve sınav setleri revize edilecektir.	ÇSGB (İSGÜM)	SB MHH Üniversiteler TTD İMUD TUSAD	2017-2018	Revize edilen Akciğer Radyografisi sayısı
	5.2. Sektörlere yönelik pnömonyoz okuyucu eğitimleri düzenlenecektir.	ÇSGB (İSGÜM)	SB MHH Üniversiteler TTD İMUD TUSAD	2019-2021	Sektörlere özel düzenlenen Okuyucu Eğitimi sayısı
3. TIBBİ TANI VE TETKİK SÜRECİ					

Hedef 1: Tıbbi tanı ve tetkik sürecinin etkinleştirilmesi.					
Strateji: Pnömonyoz tıbbi tanı ve tetkik sürecini basitleştirmek.					
6	6. Pnömonyoz tıbbi tanı ve tetkik sürecinin değerlendirilmesi	SB, SGK	ÇSGB	2017- 2020	
	Eyleme İlişkin Faaliyetler				
	6.1. Pnömonyoz şüphesinin kayıt altına alınması sağlanacaktır.	SB	ÇSGB (İSGGM, SGK)	2017- 2019	Kayıt altına alınan Pnömonyoz Şüphesi sayısı
	6.2. Pnömonyoz tanısının meslek hastalığı için yeterli olması sağlanacaktır.	SB	ÇSGB (SGK, İSGGM)	2018	Gerçekleştirilen Mevzuat Değişikliği
	6.3. Pnömonyozla uyumlu akciğer grafisinin tek başına maluliyet kriteri olarak göz önüne alınmaması sağlanacaktır.	SGK, SB	ÇSGB (İSGGM)	2018	
	6.4. Sevk zinciri değerlendirilecektir.	SB	ÇSGB (İSGGM, SGK)	2017	Gerçekleştirilen Mevzuat Değişikliği
	6.5. İşyeri hekimliğinin pnömonyoz ile ilgili 2. ve 3. basamakla koordinasyonu sağlanacaktır.	SB (TKHK)	ÇSGB (İSGGM, SGK)	2017- 2020	Koordinasyon sağlanan 2. ve 3.basamak sağlık kuruluşu sayısı
4. DENETİM					
Hedef 1: Pnömonyoz denetimlerinin etkinliğinin artırılması.					
Strateji: Pnömonyoz denetimleri ile ilgili çalışmaları yapmak.					
7	7. İşyeri denetim sisteminin yeniden gözden geçirilmesi	ÇSGB	SB	2017-2022	
	Eyleme İlişkin Faaliyetler				

	7.1. Yetkisiz Laboratuvarların hizmet verdiğinin tespiti durumunda uygulanacak ceza hükümlerinin mevzuata eklenmesi sağlanacaktır.	ÇSGB (MDB, İSGÜM)	ÇSGB (İTKB)	2018	Gerçekleştirilen Mevzuat Değişikliği
	7.2. Pnömonyoya özel kontrol listesi hazırlanması sağlanacaktır.	ÇSGB (İTKB)	ÇSGB (İSGÜM), SB	2018	Kontrol Listesi
	7.3. Maruziyet süresi, işyeri koşulları, çalışanların özellikleri dikkate alınarak bildirim yapılmayan riskli sektörlerde incelemeler yapılması sağlanacaktır.	ÇSGB (İTKB)	ÇSGB (İSGÜM)	2019	Denetim Standardının Yayınlanması
	7.4. İş Teftiş Kurulu ve İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'nün, işveren/işveren vekilleri ve İSG profesyonellerine, silika maruziyeti olan işyerlerinde yasal zorunlulukları ve teftişin genel çerçevesini tanımlayan resmi yazı, rehber, broşürlerle ulaşması sağlanacaktır.	ÇSGB (İTKB, İSGGM)		2019	İşveren ve işveren vekilleri ile İSG profesyonellerine yönelik hazırlanan resmi yazı, rehber, broşür sayısı
	7.5. Denetimlerde sağlık ile ilgili yapılan tetkik ve analizlerin uygun yapıp yapılmadığının kontrol edilmesi sağlanacaktır.	ÇSGB (İTKB)	ÇSGB (İSGÜM), SB	2020	Uygun tetkik ve analiz yapılan ve yapılmayan işletmelerin sayısı